

Asia: VN/4278/2023

Lausuntopyyntö erityisosaajadirektiivin täytäntöönpanosta

Lausunnonantajan lausunto

Määritelmät

-

Soveltamisala

-

Mille tasolle EU:n sinisen kortin palkkakynnys tulisi asettaa (taso valittava väliltä 1,0–1,6 kertaa keskimääräinen palkansaajan bruttopalkka)? Direktiivinart. 5(2)

Palkkakynnys tulisi asettaa tasolle 1,0. Se oli kuulemisessa työmarkkinaosapuolten yksimielinen näkemys ja tekee potentiaalisesti EU:n Sinisen kortin hakemisesta houkuttelevampaa. Tavoitteina tulisi olla direktiivin pyrkimyksen mukaisesti luoda yhtenäinen eurooppalainen työmarkkina-alue sekä tehdä Sinisen kortin hakemisesta kannattavaa ja sujuvaa.

Tulisiko ottaa käyttöön alemmat palkkakynnykset? Direktiivin art. 5(4) ja 5(5).

Nähdäksemme alempia palkkakynnyksiä ei tarvita siinä tapauksessa, että palkkakynnys asetettaisiin tasolle 1,0. Jos valmistelussa päädyttäisiin soveltamaan kansallisesti korkeampaa palkkakynnystä, siinä tapauksessa tulisi ehdottomasti ottaa käyttöön myös matalammat palkkakynnykset direktiivin artikloiden mukaisesti. Ensisijaisesti tulisi kuitenkin asettaa palkkakynnys tasolle 1,0.

EU:n sinisen kortin myöntäminen

Pykälä vaikuttaa lakiluonnoksessa selkeltä. Kuitenkin pykälän 2 momentin mukaan oleskelulupa myönnettäisiin alle 2 vuoden työsuhteisiin työsuhteen keston ajaksi lisättynä 3 kuukaudella, joka on ilmeisesti suunnitteilla olevaa uuden työn etsimistä vaativa aika. Kolmen kuukauden aikaa olisi tarpeen harkita pidennettäväksi (ks. lausuntomme yleistä-kohdassa).

Perheenjäsenen oleskelulupa

-

Hakemuksen hylkäysperusteet

Lakiluonnos vaikuttaa pykälän 8 osalta selkeältä. 3 momentissa mainittu tapauksen olosuhteiden kokonaisuudessaan huomioiminen on tärkeä näkökulma 2 momentin soveltamiseen.

EU:n sinisen kortin peruuttaminen ja uusimatta jättäminen

Tässäkin pykälässä (3 mom) tulisi huomioida, että suunniteltu kolmen kuukauden määräaika alle kaksi vuotta kestäneisiin työsuhteisiin on liian lyhyt ja ajaisi potentiaalisesti erityisosajaan tarpeettomasti pois Suomesta. Rekrytointiprosessit kestävät usein itsessään jo kauemmin kuin kolme kuukautta.

Yhdenvertainen kohtelu

-

Pitkään oleskelleen EU-oleskelulupa

-

Käsittelyaikaa koskeva sääntely

Enimmäiskäsittelyajan säätäminen 90 päivään eli noin kolmeen kuukauteen täydellisen hakemuksen vireille jättämisestä on todella pitkä aika. Tavoitteena tulisi olla huomattavasti nopeampi käsittelyprosessi ja siten enimmäisaikaakin voisi säätää lyhyemmäksi.

Liikkuvuutta koskeva sääntely

-

Työnantajiin kohdistettavat seuraamukset

-

Muutoksenhakua koskeva sääntely

Muutoksenhakua koskevan sääntelyn olisi syytä säilyä mahdollisimman yhtenäisenä ulkomaalaisasioissa. Säännöskohtaisissa perusteluissa mainittu tavoite uudistaa eri laeissa säädetty muutoksenhakua koskeva sääntely ulkomaalaislain kokonaisuudistamisen yhteydessä on kannatettava.

Muuta, yleistä asiaa HE-luonnoksesta

Kiitämme mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten.

Teknologiategollisuus ry pitää kannatettavina sekä esityksessä ehdotettavaa uutta lakia kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten että muutoksia mainittuihin muihin lakeihin, mutta haluamme kiinnittää huomion muutamiin keskeisiin seikkoihin.

Ensinnäkin nyt ehdotettavan lain suhde mahdolliseen ulkomaalaislain kokonaisuudistukseen on tärkeä näkökulma. Kuten luonnoksessakin todetaan, olisi järkevää selvittää nyt säädettävän erillisen lain integroimista ulkomaalaislakiin sen kokonaisuudistuksen yhteydessä.

Erityisosaajadirektiivin käyttöön ottamiseksi tehtävän kansallisen sääntelyn olisi lähdettävä siitä tavoitteesta, että erityisosaajien liikkuvuus EU-alueella ja siten myös saatavuus Suomeen paranevat. Tämä olisi monen suomalaisen teknologiateollisuuden aloilla toimivan yrityksen etu, tarve ja tavoite. Samaan aikaan uudessa laissa on tärkeää säätää myös Sinisen kortin peruuttamisesta tai uusimatta jättämisestä niissä tapauksissa, joissa sen perusteet eivät täyty, kuten myös työnantajiin kohdistuvista seuraamuksista väärinkäytöstapauksissa. On sekä Sinistä korttia hakevan erityisosaajan että suomalaisten yritysten etu, että järjestelmä on mahdollisimman ymmärrettävä, läpinäkyvä ja hyväksikäyttöä torjuva.

Ehdotettu kolmen kuukauden pituinen aika löytää uusi työ (jos työsuhde on kestänyt väh. kaksi vuotta, 6 kuukauden) on mielestämme liian tiukka ja potentiaalisesti vaikeita tilanteita kansainvälisille ammattilaisille aiheuttava. On aivan tavallista, että erityisosaajien kohdalla pelkästään sopivan uuden työpaikan löytämisessä kestää kuukausia, minkä lisäksi rekrytointiprosessit saattavat kokonaisuudessaan niin ikään kestää kuukausia. Olisi Teknologiateollisuus ry:n mielestä tärkeää punnita ehdotetun kolmen kuukauden rajan potentiaalisia hyötyjä potentiaaliin haittoihin ja vakavasti harkita, että työnhaku aika minimissäänkin olisi pidempi, kuten kuusi kuukautta. Kuten luonnoksessa todetaan, tämä olisi kansallisen sääntelyn piirissä. Pahimmillaan liian tiukat rajoitukset voisivat johtaa siihen, että toivotut erityisosaajat lähtisivät Suomesta muihin maihin töihin. Vähintään on tärkeää huolehtia siitä, että kussakin tilanteessa tehdään arviointi yksilön rekrytointitilanne ja perheen ym. kokonaistilanne huomioiden. Voitaisiin myös selvittää, olisiko mahdollista asettaa esimerkiksi koulutustasoon tai kuukausipalkan suuruuteen perustuvaa rajaa (esim. erityisasiantuntijan tuloraja), jonka ylityessä kolmen kuukauden aikamääre ei tulisi käyttöön.

Lisätiedot:

Eero Manninen

Johtava asiantuntija

eero.manninen@teknologiateollisuus.fi, p. 040 489 3083

Manninen Eero
Teknologiateollisuus ry - johtava asiantuntija Eero Manninen